

Пропозиції
Державної податкової служби України
до проєкту Закону України
«Про внесення змін до Податкового кодексу України в частині акцизного
податку на пальне», внесеного на розгляд народним депутатом України
Заблоцьким Мар'яном,
реєстраційний № 9348 від 01 червня 2023 року

1. Проєкт Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України в частині акцизного податку на пальне» (далі – законопроект) Державною податковою службою України не підтримується.

2. Відповідно до пояснювальної записки до законопроекту його метою є досягнення енергетичної незалежності України по нафтопродуктах, шляхом встановлення зважених ставок акцизного податку на бензин, дизельне пальне та скраплений газ, забезпечивши збільшення питомої ваги нафтопродуктів вітчизняного виробництва на ринку України та зменшивши імпортозалежність на ринку нафтопродуктів, урівноваживши попит.

Пунктом 2 пояснювальної записки до законопроекту зазначено, що відповідно до Закону України від 21.09.2022 № 2618-IX «Про внесення змін до розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо ставок акцизного податку на період дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану» встановлено на період до припинення або скасування воєнного, надзвичайного стану на території України, але не довше ніж до 01.07.2023, діятимуть такі ставки акцизного податку: на бензини моторні, важкі дистилляти, інші нафтопродукти, паливо моторне альтернативне та біодизель в розмірі 100 євро за 1000 літрів, на скраплений газ, бутан, ізобутан – 52 євро за 1000 літрів.

З 1 липня 2023 року відповідно до діючих положень Податкового кодексу України діятимуть наступні ставки для бензинів – 213,5 євро за 1000 літрів, дизельне пальне – 139,5 євро за 1000 літрів, газ скраплений – 52 євро за 1000 літрів.

Тобто, як констатує автор законопроекту, зберігається невинуватий дисбаланс у ставка акцизного податку на користь скрапленого газу.

Отже, автором законопроекту з огляду на необхідність забезпечення достатнього рівня доходів до Державного бюджету в умовах військового стану пропонується підвищити ставки акцизного податку на скраплений газ та дизпаливо а також на пальне та з цією метою пропонується внести зміни до підпункту 215.3.4 пункту 215.3 статті 215 Податкового кодексу України (далі – Кодекс), які передбачають:

віднесення до підакцизних товарів (продукції) нових видів розчинників та розріджувачів, а також нафти та нафтопродуктів, що класифікується у товарних підкатегоріях:

3814 00 90 19 згідно з УКТ ЗЕД «Розчинники та розріджувачі складні органічні, в інших товарних позиціях не зазначені; готові суміші для видалення фарб або лаків: інші» та встановлення на них ставки акцизного податку у розмірі 245,5 євро за 1000 літрів;

2709 00 10 00 та 2709 00 90 00 згідно з УКТ ЗЕД «Нафта та нафтопродукти одержані з бітумінозних порід (мінералів), сирі: газовий конденсат природний – інші» та встановлення нульової ставки акцизного податку для таких товарів (продукції);

зменшення ставки акцизного податку для бензинів з 213,5 до 175 євро за 1000 літрів;

збільшення ставки акцизного податку для дизельного пального з 139,5 до 175 євро за 1000 літрів;

збільшення ставки акцизного податку для скрапленого газу з 52,0 до 129,5 євро за 1000 літрів.

На думку автора законопроекту такі ставки забезпечать надходження до державного бюджету у розмірі 6,4 млрд. грн щомісячно, що на 1,2 млрд. грн більше в порівнянні зі ставками діючої редакції Кодексу (діятимуть з 01.07.2023).

За попередніми розрахунками ДПС реалізація норм законопроекту в частині виробництва пального дозволить отримати додаткові надходження до державного бюджету близько 140 млн грн в розрахунку на місяць, за умови збереження обсягів реалізації пального, в тому числі зі скрапленого газу додатково отримати – 150 млн грн надходжень, дизельного пального – 1 млн грн, та недоотримати надходження з бензину – 11 млн грн.

В той же час різке підняття ставок акцизного податку для дизельного пального з 139,5 до 175 євро за 1000 літрів, а також для скрапленого газу з 52,0 до 129,5 євро за 1000 літрів потребує більш глибокого вивчення та економічного обґрунтування в частині належного функціонування економіки країни в умовах дії воєнного стану.

Разом з цим, такий підхід може викликати соціальну напругу в суспільстві, зокрема, у споживачів скрапленого газу та дизельного пального, оскільки пропонується підвищити ставки для скрапленого газу майже в три рази (з 52,0 до 129,5 євро за 1000 літрів), для дизельного пального на третину діючої ставки (з 139,5 до 175 євро за 1000 літрів).

При цьому, є не зрозумілим підхід щодо зниження базової ставки акцизного податку для бензинів з 213,5 до 175 євро за 1000 літрів.

Повідомляємо, що 08 травня 2023 року на засіданні Урядового комітету з питань економічної, фінансової політики, паливно-енергетичного комплексу та стратегічних галузей помисловості було схвалено проєкт Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо наближення законодавства України до законодавства Європейського Союзу в частині акцизного податку».

Так, положеннями законопроекту, зокрема, передбачаються зміни до Кодексу стосовно пального:

- встановлення нових розмірів ставок акцизного податку на пальне, саме мінімальний рівень, відповідно до Директиви Ради 2003/96/ЄС від 27 жовтня 2003 року про реструктуризацію системи Співтовариства для оподаткування енергетичних продуктів та електроенергії (норми набиратимуть чинності з 01.01.2028). Директивою 2003/96/ЄС передбачено значно вищі ніж в Україні ставки акцизного податку на нафтопродукти (мінімальні рівні ставок акцизного

податку для пального: на бензин становить 359 євро за 1000 л, на газойлі (дизельне пальне) – 330 євро за 1000 л, на скраплений газ – 125 євро за 1000 літрів).

В положеннях законопроекту новим пунктом 48 підрозділу 5 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу встановлюється графік щорічного збільшення таких ставок з 01.01.2024 по 31.12.2027 включно (протягом чотирьох років) з огляду на загальну різницю між мінімальними розмірами ставок, передбачених Директивою 2003/96/ЄС, та розмірами основних ставок акцизного податку на пальне відповідно до підпункту 215.3.4 пункту 215.3 статті 215 Кодексу. Передбачається, що ці перехідні норми починають застосовуватися з 01.01.2024.

Крім цього, звертаємо увагу, що відповідно до Методичних рекомендацій щодо розроблення проектів законів та дотримання вимог нормопроектної техніки, схвалених постановою колегії Міністерства юстиції України від 21 листопада 2000 року № 41, наприкінці законопроекту наводяться прикінцеві положення, які повинні містити: строк набрання чинності законом, доручення, пов'язані з прийняттям закону та приведенням нормативних актів у відповідність із прийнятим законом (п. 5 р. II). Зазначений розділ у законопроекті відсутній.

Отже, не зрозуміло з якого моменту, у разі реалізації норм законопроекту, вони почнуть діяти.

Крім цього, згідно з пунктом 1 статті 27 Бюджетного кодексу України до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, суб'єкт права законодавчої ініціативи зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування (включно з відповідними розрахунками). Проте відповідні розрахунки до законопроекту відсутні.

Водночас зазначаємо, що питання щодо запровадження нових об'єктів оподаткування, нових ставок, зміни ставок загальнодержавних податків і зборів, запровадження або скасування податкових пільг є питаннями податкової політики держави, яку формує Міністерство фінансів України.

**В. о. заступника Голови Державної
податкової служби України**

Євгеній СОКУР

